

LAKIALOITE 59/2007 vp

Laki tupakkaverosta annetun lain liitteenä olevan verotaulukon muuttamisesta

Eduskunnalle

Tupakoinnilla on merkittäviä terveysvaikutuksia. Tupakointi lisää erityisesti sydän- ja verisuonitauteja sekä syöpää ja hengityselimiä rappeuttavia sairauksia. On jopa arvioitu, että joka kolmas kaikista syöpätapauksista sekä sydän- ja verisuonitautitapauksista johtuu tupakoinnista. Usein tupakoinnin aiheuttamien sairauksien seurauksena on ennenaikainen kuolema. Suurin osa tupakoinnista johtuvista kuolemista on seurausta sydän- tai aivoinfarktista. Maailman terveysjärjestö WHO on arvioinut tupakoinnin seurauksiin kuolevien lukumäärän nousevan maailmanlaajuisesti 10 miljoonaan vuoteen 2030 mennessä. Se olisi tuolloin yleisin yksittäinen kuolinsyy maailmassa ja merkittävämpi kuin HIV, huumeet, liikenneonnettomuudet, malaria ja tuberkuloosi yhteensä.

Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2004 päivittäin tupakoivien osuus Suomen väestöstä oli runsas viidennes eli 23 %. Suomalaisista aikuisista miehistä 27 % ja naisista 20 % tupakoi päivittäin. Noin 7 % aikuisista tupakoi satunnaisesti. Päivittäin 15—24-vuotiaista miehistä poltti vuonna 2004 21 % ja satunnaisesti 8 %, samankäisistä naisista vastaavat osuudet olivat 24 ja 11 %. Tupakointi on näin ollen nuorten keskuudessa jopa yleisempää kuin koko aikuisväestön keskuudessa. Erityisen huolestuttavaa on nuorten tupakoinnin lisääntymisen ohella aloitusiän laskeminen. Joka neljäs nuori, joka aloittaa tupakoinnin kouluiässä, kärsii tulevaisuudessa tupakasta aiheutuvista sairauksista niin paljon, että se lyhentää hänen elinikäänsä.

Tupakkaveron yksi tärkeimmistä tarkoituksista on tupakan kulutuksen vähentäminen. Suomi on ainoa EU-maa, jossa tupakkaverolakia ei ole uudistettu kymmenen viime vuoden aikana. Markkinoilla tapahtuva kehitys osoittaa, että savukkeiden keskihinta laskee ja keskimääräinen pakkauskoko pienenee. Nämä ilmiöt lisäävät WHO:n arvion mukaan kulutusta erityisesti nuorison keskuudessa.

Nuorisotupakoinnin kasvun katkaisemiseksi ja kokonaiskulutuksen kehityksen hallitsemiseksi esitän, että tupakkatuotteiden minimiveron tasoa nostetaan 90 prosentista 100 prosenttiin ja kääretupakan kiinteää veroa nostetaan 3,62 eurosta 20 euroon. Tupakkatuotteiden minimiveron nostolla vaikutetaan erityisesti kaikkein halvimpien savukkeiden hinnanmuodostukseen. Myös Euroopan komissio on suosittanut nimenomaan halvempihintaisten savukkeiden valmisteveron korottamista, jotta tupakoinnin vähentämistä koskevat tavoitteet saavutettaisiin. Kääretupakan ja savukepaperin yhteenlaskettu valmisteverotaso puolestaan on nykytilanteessa tuntuvasti matalampi kuin savukkeiden valmisteverotaso. Käärityn tupakan vähittäishinta on tämän vuoksi yli puolet halvempi kuin savukkeilla. Näin ollen savukkeiksi käärittävän hienoksi leikatun tupakan valmisteverotuksen tasoa tulee samanaikaisesti korottaa, mikä yhtenäistäisi kääretupakan ja savukkeiden verotusta.

Hyväksyessään tämän lakialoitteen eduskunnan tulee samalla velvoittaa hallitus tuomaan pikaisesti eduskunnan käsittelyyn tarvittavat laki-

muutokset savukkeiden minimipakkauskoon rajaamisesta 20 savukkeeseen. Euroopan neuvosto antoi jo vuonna 2003 suosituksen siitä, että jäsenvaltioissa kiellettäisiin pienten savukepakkausten myynti. Myös WHO:n tupakoinnin torjuntaa koskevan puitesopimuksen mukaan savukkeiden myynti pienissä pakkauksissa tulisi kieltää, sillä nuorilla on paremmat mahdollisuudet tällaisten pakkausten ostamiseen. Puitesopimuksen mukaan pienet pakkaukset houkuttelevatkin tupakan kokeilemiseen. Hallitus ei edelleenkään ole toteuttanut alle 20 savukkeen rasioiden myyntikieltoa, vaikka kyseinen WHO:n

puitesopimus on Suomea sitova. Näin on siitä huolimatta, että valtioneuvoston periaatepäätöksessä Terveys 2015 -kansanterveysohjelmasta asetetaan tavoitteeksi nuorten tupakoinnin puoltaminen.

Esitettyjen toimenpiteiden arvioidaan kiristävän tupakan verotusta noin 10 %:lla. Staattisesti arvioituna tämä lisäisi vuodelle 2007 arvioitua verokertymää noin 50 miljoonalla eurolla.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

tupakkaverosta annetun lain liitteenä olevan verotaulukon muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tupakkaverosta 29 päivänä joulukuuta 1994 annetun lain (1470/1994) liitteenä oleva verotaulukko, sellaisena kuin se on laissa 922/2001, seuraavasti:

VEROTAULUKKO

Tuote	Tuote-ryhmä	Euroa/yksikkö	Prosenttia vähittäismyyntihinnasta
Savukkeet	1	15,13/1 000 kpl	50,0
Sikarit ja pikkusikarit	2	-	22,0
Piippu- ja savuketupakka	3	3,62/kg	48,0
Savukkeiksi käärittävä hienoksi leikattu tupakka	4	20/kg	50,0
Savukepaperi	5	-	60,0
Muu tupakkaa sisältävä tuote	6	-	60,0

Savukkeista on suoritettava tupakkaveroa vähintään 100 prosenttia kysytyimmän hintaluokan savukkeiden tupakkaverosta. Savukkeiksi käärittävästä hienoksi leikatusta tupakasta on suoritettava tupakkaveroa vähintään 100 prosenttia kysytyimmän hintaluokan savukkeiksi

käärittävän hienoksi leikatun tupakan tupakkaverosta.

Edellä tarkoitettua vähimmäisveroa ei kanneta siltä osin kuin vähimmäisveron kantaminen nostaa savukkeiden ja savukkeiksi käärittävän hienoksi leikatun tupakan kokonaisveron kor-

keammaksi kuin 100 prosenttia kysytyimmän hintaluokan savukkeiden taikka kysytyimmän hintaluokan savukkeiksi käärittävän hienoksi leikatun tupakan kokonaisverosta. Kokonaisverolla tarkoitetaan tuotteen tupakkaveron ja arvonlisäveron yhteenlaskettua määrää.

Savukkeiden ja savukkeiksi käärittävän hienoksi leikatun tupakan kysytyimmät hintaluokat vahvistaa tullihallitus.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2008.

Helsingissä 18 päivänä syyskuuta 2007

Valto Koski /sd